

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally a JUDr. Hynka Baňoucha v právní věci žalobkyně: **Vězeňská služba České republiky**, se sídlem Soudní 1672/1a, Praha 4, proti žalovanému: **Úřad pro ochranu osobních údajů**, se sídlem Plk. Sochora 727/27, Praha 7, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 5. 2013, č. j. 9 Ca 367/2009 – 34,

t a k t o :

- I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 30. 5. 2013, č. j. 9 Ca 367/2009 – 34, **se zrušuje.**
- II. Rozhodnutí předsedy Úřadu pro ochranu osobních údajů ze dne 22. 9. 2009, zn. VER-2821/09-21, a rozhodnutí Úřadu pro ochranu osobních údajů ze dne 4. 8. 2009, zn. VER-2821/09-12, **se zrušují** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení, které předcházelo rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 5. 2013, č. j. 9 Ca 367/2009 – 34.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Předcházející řízení a obsah kasační stížnosti

[1] Rozhodnutím předsedy žalovaného ze dne 22. 9. 2009, zn. VER-2821/09-21, byl zamítnut rozklad žalobkyně proti rozhodnutí žalovaného jako správního orgánu prvního stupně ze dne 4. 8. 2009, zn. VER-2821/09-12. Rozhodnutím správního orgánu prvního stupně byla žalobkyni uložena pokuta ve výši 10 000 Kč a dále povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1000 Kč, a to za správní delikt podle § 45 odst. 1 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění účinném ke dni vydání rozhodnutí (dále jen „zákon o ochraně osobních údajů“), který žalobkyně jako správce osobních údajů spáchala porušením povinností stanovených v § 5 odst. 2 a v § 9 téhož zákona, když prostřednictvím webové domény www.vscr.cz zveřejnila od 21. 4. 2009 nejméně do 8. 6. 2009 tiskové prohlášení ze dne 21. 4. 2009, obsahující osobní údaje svých zaměstnanců A. M. a P. S., působících ve Věznici Světlá nad Sázavou, a to v rozsahu informací o jejich vztahu, společné domácnosti a rizikovém těhotenství A. M.

[2] V odůvodnění rozhodnutí žalovaný osvětlil, že předmětná tisková zpráva byla vydána v reakci na reportáž odvysílanou na TV Nova, v pořadu Televizní noviny ze dne 19. 4. 2009. Vyšel z toho, že zpřístupnění osobních údajů nutně předcházelo jejich zpracování ve smyslu § 4 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů, přičemž údaj o rizikovém těhotenství představuje citlivý údaj o zdravotním stavu podle § 4 písm. b), údaj o žití ve společné domácnosti osobní údaj podle § 4 písm. a) téhož zákona. Žalobkyně byla v postavení správce osobních údajů podle § 4 písm. j) zákona o ochraně osobních údajů, a to bez ohledu na to, že jí údaj o svém rizikovém těhotenství poskytla sama A. M.; tento údaj nebyl zjevný z reportáže, neboť ze záběrů sice bylo těhotenství patrné, údaj o rizikovém těhotenství je však kvalitativně odlišný. Na porušení zákona rovněž nemohlo nic změnit, pokud byl údaj o soužití A. M. a P. S. ve společné domácnosti jako údaj o jejich osobním vztahu obecně známý v místě jejich bydliště či na pracovišti. Žalovaný konstatoval, že zpracování osobních údajů v rámci tiskové zprávy nepodléhalo výluce podle § 5 odst. 2 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů, neboť na citlivý údaj o rizikovém těhotenství se tato výluka vůbec vztahovat nemůže a ohledně údaje o soužití ve společné domácnosti nebylo dostatečně respektováno právo na ochranu soukromého a osobního života subjektu údajů; jeho zveřejnění nebylo za účelem ochrany proti mediální kampani nutné. Povinností podle zákona o ochraně osobních údajů se nelze zprostit ani s odkazem na institut práva na odpověď podle zákonů na úseku tisku či rozhlasového a televizního vysílání, jakož ani na základě tzv. zpravodajské licence podle § 12 odst. 3 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, v tehdy účinném znění (dále jen „občanský zákoník z roku 1964“, s účinností od 1. 1. 2014 nahrazen zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, dále jen „občanský zákoník z roku 2012“).

[3] Proti rozhodnutí žalovaného se žalobkyně bránila žalobou ze dne 11. 9. 2009, ve které navrhla, aby soud zrušil napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i jemu předcházející rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Poukázala na to, že předmětem reportáže na TV Nova bylo nařčení vedoucího oddělení vězeňské stráže ze sexuálního obtěžování A. M.; na následnou mediální kampaň věznice zareagovala předmětným tiskovým prohlášením. Namítala, že vysoký stupeň těhotenství A. M. byl evidentní ze záběrů zveřejněných v reportáži, přičemž žalobkyně nebyla správcem údaje o povaze těhotenství; touto informací disponovala pouze v návaznosti na evidenci pracovní neschopnosti této zaměstnankyně od 14. 10. 2008 a navazující mateřské dovolené od 15. 4. 2009. Údaj o společné domácnosti A. M. a P. S. byl obecně známý; žalobkyně není správcem tohoto

pokračování

údaje, a ani ohledně něj se tak nemohla dopustit správního deliktu, který je jí kladen za vinu. Žalobkyně dodala, že i pokud snad byla správcem předmětných osobních údajů, postupovala v souladu s § 5 odst. 2 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů, neboť údaj o rizikovém těhotenství A. M. byl zveřejněn k vysvětlení její dlouhodobé nepřítomnosti na pracovišti a údaj o společné domácnosti s P. S. k doložení nevěrohodnosti tvrzení, která v pořadu TV Nova pronesl on sám.

[4] Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 30. 5. 2013, č. j. 9 Ca 367/2009 – 34, žalobu zamítl a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění dospěl k závěru, že žalobkyně byla správcem předmětných osobních údajů, neboť jako zaměstnavatel tyto údaje zpracovává v rámci personální agendy; právě na základě zpracování osobních údajů žalobkyně dovodila, že A. M. a P. S. mají stejnou adresu trvalého pobytu, resp. že sdílí společnou domácnost. Pro účely personální a mzdové agendy stejně tak zpracovávala i osobní údaj o rizikovém těhotenství A. M., který jí byl sdělen samotnou zaměstnankyní. Jako správce osobních údajů pak žalobkyně vystupovala i při zpřístupnění osobních údajů v tiskové zprávě ze dne 21. 4. 2009; zveřejnění předmětných údajů je třeba pojímat jako jejich zpracování ve smyslu § 4 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů. Městský soud se neztotožnil s obranou žalobkyně, že při zveřejnění údajů postupovala v souladu s § 5 odst. 2 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů, když toto ustanovení se nevztahuje na citlivé údaje ve smyslu § 4 písm. b) zákona o ochraně osobních údajů, jakým je i údaj o rizikovém těhotenství jako údaj o zdravotním stavu; citlivé údaje lze zpracovávat výhradně za splnění podmínek podle § 9 téhož zákona. Podmínky aplikace § 5 odst. 2 písm. e) nebyly naplněny ani ohledně údaje o společné domácnosti, neboť nevěrohodnost výpovědi P. S. nebylo nezbytné dokládat tímto způsobem; zveřejněním osobního údaje o soužití ve společné domácnosti žalobkyně nepřiměřeným způsobem zasáhla do soukromí těchto osob.

[5] Proti rozsudku Městského soudu v Praze se žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) bránila kasační stížností ze dne 11. 7. 2013, podanou z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), ve které navrhla, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek městského soudu, jakož i žalobou napadené rozhodnutí žalovaného a jemu předcházející rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Poukázala na znění § 4 písm. j) zákona o ochraně osobních údajů a namítala, že nebyla správcem osobních údajů o rizikovém těhotenství A. M. ani její společné domácnosti s P. S.; jako zaměstnavatel eviduje toliko údaje o trvalém pobytu zaměstnanců, nikoli údaj o společné domácnosti ve smyslu § 115 občanského zákoníku z roku 1964. Zdůraznila, že neuchovává údaje o tom, zda a s kým její zaměstnanci žijí ve společné domácnosti, a tyto údaje rovněž nezpracovává v intencích § 4 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů. Pokud se tyto osoby cítily dotčeny uvedením údaje o své společné domácnosti, který (nejen) zaměstnavateli samy sdělily, bylo namíste využití soukromoprávních prostředků ochrany, nikoli postup podle zákona o ochraně osobních údajů.

[6] Stejně tak ani údaj o rizikovém těhotenství A. M. nebyl předmětem zpracování; v této souvislosti stěžovatelka podotkla, že zaměstnavatel může disponovat i jinými údaji o zaměstnancích, které nesouvisí s jeho postavením správce osobních údajů. V návaznosti na svá tvrzení v žalobě poukázala na to, že vysoký stupeň těhotenství byl evidentní ze

záběrů zveřejněných ve vysílání, přičemž stěžovatelka jako zaměstnavatel disponovala pouze údaji o pracovní neschopnosti od 14. 10. 2008 a navazující mateřské dovolené od 15. 4. 2009; informaci o povaze těhotenství jí sdělila sama A. M., a to mimo rámec zpracování osobních údajů. Správní orgány obou stupňů podle stěžovatelky při vydání rozhodnutí překročily svoji pravomoc, resp. věcnou působnost, jak je vymezena v § 2 a § 29 zákona o ochraně osobních údajů, a městský soud měl již proto jejich rozhodnutí zrušit.

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 30. 7. 2013 vyjádřil přesvědčení, že se v daném případě jednalo o zpracování osobních údajů. Poukázal na nutnost interpretovat zákon ve světle směrnice 95/46/ES, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (dále jen „směrnice č. 95/46“), zejména pak její čl. 2 písm. b) a čl. 3 odst. 1, z nichž se podává, že nelze přikládat nepřiměřený význam aspektu systematickosti zpracování osobních údajů, jak činí stěžovatelka. Na podporu svých tvrzení poukázal na závěry rozsudku Soudního dvora ze dne 6. 11. 2003, věc C-101/01 *Bodil Lindqvist*; pro případ pochybností o aspektu systematickosti zpracování osobních údajů navrhl předložení předběžné otázky Evropskému soudnímu dvoru.

[8] Stěžovatelka v replice k vyjádření žalovaného ze dne 26. 8. 2013 vyjádřila přesvědčení, že ani ze směrnice č. 95/46 či judikatury Soudního dvora nelze dospět k odlišnému výkladu a aplikaci zákona o ochraně osobních údajů na projednávanou věc.

II.

Posouzení kasační stížnosti

[9] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že tato byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a za stěžovatelku v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. jedná její zaměstnanec, který má vysokoškolské právnické vzdělání vyžadované pro výkon advokacie. Poté přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[1] Z obsahu kasační stížnosti vyplývá, že ji stěžovatelka podala z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Podle písm. a) tohoto ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené „nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.“ Nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení spočívá v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor. Podle písm. b) téhož ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené „vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.“ Podle písm. d) téhož ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené

pokračování

„nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.“

[10] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[11] Stěžovatelka namítala, že v intencích § 4 písm. j) zákona o ochraně osobních údajů nebyla správcem osobních údajů o rizikovém těhotenství A. M. ani její společné domácnosti s P. S.; jako zaměstnavatel eviduje toliko údaje o trvalém pobytu zaměstnanců, nikoli údaj o společné domácnosti ve smyslu § 115 občanského zákoníku z roku 1964. Zdůraznila, že neuchovává údaje o tom, zda a s kým její zaměstnanci žijí ve společné domácnosti, a tyto údaje rovněž nezpracovává v intencích § 4 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů. Stejně tak ani údaj o rizikovém těhotenství A. M. nebyl předmětem zpracování. Stěžovatelka jako zaměstnavatel disponovala pouze údaji o pracovní neschopnosti od 14. 10. 2008 a navazující mateřské dovolené od 15. 4. 2009; informaci o povaze těhotenství jí sdělila sama A. M., a to mimo rámec zpracování osobních údajů.

[12] Nejvyšší správní soud shledal tuto námitku důvodnou.

[13] Podle § 4 písm. j) zákona věta první o ochraně osobních údajů *„pro účely tohoto zákona se rozumí správcem každý subjekt, který určuje účel a prostředky zpracování osobních údajů, provádí zpracování a odpovídá za něj.“*

[14] Podle písm. e) téhož ustanovení *„pro účely tohoto zákona se rozumí zpracováním osobních údajů jakákoliv operace nebo soustava operací, které správce nebo zpracovatel systematicky provádějí s osobními údaji, a to automatizovaně nebo jinými prostředky. Zpracováním osobních údajů se rozumí zejména shromažďování, ukládání na nosiče informací, zpřístupňování, úprava nebo pozměňování, vyhledávání, používání, předávání, šíření, zveřejňování, uchovávání, výměna, třídění nebo kombinování, blokování a likvidace.“*

[15] Předmětem přezkumu v nyní projednávané věci je rozhodnutí žalovaného o pokutě, uložené žalobkyni za správní delikt, spočívající ve zveřejnění osobních údajů jejích zaměstnanců A. M. a P. S., působících ve Věznici Světlá nad Sázavou, a to v rozsahu informací o jejich vztahu, společné domácnosti a rizikovém těhotenství A. M. Tyto osobní údaje byly žalobkyní zveřejněny v tiskové zprávě ze dne 21. 4. 2009, a to v reakci na reportáž odvysílanou na TV Nova, v pořadu Televizní noviny ze dne 19. 4. 2009, jejímž předmětem bylo nařčení vedoucího oddělení vězeňské stráže ze sexuálního obtěžování A. M. Žalobkyně v tiskové zprávě, jejímž zveřejněním měla správní delikt spáchat, uvedla, že odmítá nařčení dozorkyně ze Světlé nad Sázavou. V tiskové zprávě dále zdůraznila, že mnohá tvrzení prezentovaná v reportáži jsou prokazatelně lživá. Označila za zarážející, že si A. M. začala stěžovat teprve s odstupem času, když ve službě byla naposledy dne 3. 6. 2008, neboť od 4. 6. 2008 byla postavena mimo službu pro podezření ze spáchání trestného činu (pochybení bylo v rámci řízení klasifikováno jako přestupek); následně se do služby již nevrátila, dočerpala dovolenou a nastoupila na pracovní neschopnost, přičemž teprve později informovala zaměstnavatele o svém rizikovém těhotenství. Žalobkyně v tiskové zprávě dále uvedla, že vedle A. M. v reportáži vystupoval ještě P. S., který žije s A. M.

ve společné domácnosti, přičemž i on je v dlouhodobé pracovní neschopnosti; věznice vyplácí oběma nemocenské dávky.

[16] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že městský soud pochybil, pokud vycházejí z předestřené skutkové stavu a způsobem, jakým správní orgány tento skutkový stav subsumovaly pod příslušná ustanovení zákona, nezrušil žalobou napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i jemu předcházející rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, a to pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, které mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

[17] Nejvyšší správní soud předně zaměřil svoji pozornost na postih stěžovatelky za správní delikt v části týkající se zveřejnění údajů o vztahu A. M. a P. S. a jejich soužití ve společné domácnosti. Nezbylo mu než vyslovit, že správními orgány nebylo v odůvodnění jejich žalobou napadených rozhodnutí postaveno najisto, popř. v rámci řízení podrobeno odpovídajícímu dokazování, zda stěžovatelka vystupovala jako správce, resp. zda zpracovávala osobní údaje o vztahu A. M. a P. S. a jejich společné domácnosti. V řízení před správními orgány zejména nebylo vyvráceno stěžovatelkou opakovaně uváděné tvrzení, že z titulu svého postavení jako zaměstnavatele uvedených osob disponovala toliko údaji o adrese jejich trvalého pobytu. Stěžovatelka nepochybně ohledně údajů o trvalém pobytu A. M. i P. S. byla správcem osobních údajů, a tyto osobní údaje rovněž zpracovávala, brojila však proti závěru správních orgánů a posléze i městského soudu, že jako zaměstnavatel disponovala údajem o tom, že tyto osoby spolu žijí ve společné domácnosti a v jakém jsou vztahu; tato námitka nebyla v řízení přesvědčivě vyvrácena a stěžovatelkou tvrzené skutečnosti nebyly podrobeny ani případnému dokazování.

[18] Je třeba zdůraznit, že osobní údaj o vztazích mezi zaměstnanci, zejména pokud se jednalo o vztah rodinný či obdobný, jakož ani údaj o tom, že zaměstnanci žijí ve společné domácnosti, nelze bez dalšího dovodit jen z údaje o (shodné) adrese jejich trvalého pobytu. Vztahy zaměstnanců či mezi nimi obecně nejsou a ani nemohou být předmětem evidence ze strany zaměstnavatele, ledaže se tak děje v důsledku právem předvídaných skutečností, např. v intencích aplikace institutů rodinného práva. Stejně tak soužití ve společné domácnosti je pojmem, který bez dalšího zásadně není a nemůže být evidován zaměstnavatelem, přičemž se jedná primárně o pojem soukromého práva; v této souvislosti lze především poukázat na § 115 občanského zákoníku z roku 1964, podle něhož *„domácnost tvoří fyzické osoby, které spolu trvale žijí a společně uhrazují náklady na své potřeby.“* [srov. pojem rodinné domácnosti podle § 690 a navazujících ustanovení občanského zákoníku z roku 2012, resp. (společného) bydliště podle § 80 téhož zákona]. V kontextu předestřených úvah se proto jeví jako přinejmenším předčasný závěr městského soudu, že údaj o tom, že A. M. a P. S. sdílí společnou domácnost, stěžovatelka dovodila prostým zpracováním osobních údajů vedených ohledně svých zaměstnanců, v daném případě toliko ze shodné adresy jejich trvalého pobytu.

[19] Správní orgány porušily zákon, pokud se v odůvodnění rozhodnutí nezabývaly charakterem údajů o vztahu mezi A. M. a P. S. a jejich soužití ve společné domácnosti, příp. ohledně této skutečnosti neprovedly dokazování, a bez jakéhokoli bližšího zkoumání presumovaly, že tyto údaje jsou předmětem evidence žalobkyní jako zaměstnavatelem,

pokračování

a jako takové podléhají právní úpravě zákona o ochraně osobních údajů. Správní orgány rovněž pochybily, pokud se vzdor argumentaci stěžovatelky odmítly zabývat zdrojem těchto údajů, tedy zda stěžovatelka tyto údaje získala z evidence zaměstnanců či zda se jednalo např. toliko o informaci pramenící z obecného povědomí kolektivu na pracovišti o jejich vztahu a soužití. Pokud totiž stěžovatelka tyto údaje získala a následně použila na svoji obranu proti nařčením prezentovaným ve vysílání TV Nova nikoli z titulu správy osobních údajů, nýbrž např. z titulu poznatku sdíleného v rámci kolektivu na pracovišti, bylo na takový případ možno aplikovat kupříkladu instituty ochrany osobnosti, a to v občanském soudním řízení a na základě žaloby dotčených zaměstnanců, ohledně těchto údajů byl nicméně vyloučen postih za správní delikt podle zákona o ochraně osobních údajů.

[20] Vzhledem k uvedeným pochybením správních orgánů, spočívajícím v nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. nedostatečném dokazování ohledně charakteru údajů o vztahu A. M. a P. S. a jejich soužití ve společné domácnosti, lze označit za nadbytečné ty části odůvodnění rozhodnutí správních orgánů, jakož i napadeného rozsudku městského soudu, které jsou věnovány posouzení, zda byly v projednávané věci naplněny podmínky aplikace § 5 odst. 2 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů, podle něhož „*správce může zpracovávat osobní údaje pouze se souhlasem subjektu údajů. Bez tohoto souhlasu je může zpracovávat, pokud je to nezbytné pro ochranu práv a právem chráněných zájmů správce, příjemce nebo jiné dotčené osoby; takové zpracování osobních údajů však nesmí být v rozporu s právem subjektu údajů na ochranu jeho soukromého a osobního života.*“ Přezkum podmínek zpracování předmětných osobních údajů bez souhlasu dotčených osob, a to z důvodu ochrany práv a právem chráněných zájmů správce, v daném případě z důvodu obrany proti nařčením prezentovaným v rámci televizního vysílání, by byl namístě teprve v případě, že by bylo bývalo postaveno najisto, že se v případě zveřejnění těchto údajů v tiskové zprávě jednalo o zpracování osobních údajů podle zákona o ochraně osobních údajů; k tomu ovšem v nyní projednávané věci nedošlo.

[21] Následně Nejvyšší správní soud obrátil svoji pozornost k postihu stěžovatelky za správní delikt v části vztahující se ke zveřejnění údaje o rizikovém těhotenství A. M. Shledal, že i v tomto ohledu trpí rozhodnutí správních orgánů obou stupňů nedostatkem důvodů, popř. řízení před nimi absencí odpovídajícího dokazování. I ve vztahu k tomuto údaji je správním orgánům nutno vytknout, že měly být důkladnější co do odůvodnění, zda byl údaj o rizikovém těhotenství A. M. předmětem zpracování osobních údajů, popř. podrobit odpovídajícímu dokazování okolnost, zda stěžovatelka z titulu vedení personální a mzdové agendy zaměstnanců skutečně disponovala údajem o rizikovém těhotenství či jen údaji o pracovní neschopnosti A. M. od 14. 10. 2008 a navazující mateřské dovolené od 15. 4. 2009, jak stěžovatelka v řízení opakovaně namítala.

[22] Správní orgány ani v tomto ohledu dostatečně nevyhodnotily skutkové okolnosti případu, konkrétně že údaj o rizikovém těhotenství byl stěžovatelkou do tiskové zprávy zařazen v reakci na nařčení prezentované ve vysílání TV Nova a k osvětlení, že jmenovaná byla v dané době dlouhodobě nepřítomná na pracovišti, a to z důvodu pracovní neschopnosti; alespoň rámcově měly být vypořádány důvody, pro které stěžovatelka považovala za potřebné uvést, z jakého důvodu se jmenovaná v pracovní neschopnosti nacházela. Větší pozornost měla být věnována i skutečnosti, že pokročilé těhotenství A. M.

bylo při sledování pořadu, v němž tato vystupovala, na první pohled zjevné; správní orgány nevymezily závažnost správního deliktu ve světle toho, že stěžovatelka porušila zákon (především či jen) ve vztahu ke zveřejnění dodatečného údaje, že toto těhotenství bylo kvalifikováno jako rizikové.

[23] Pokud navíc správní orgány dospěly k závěru, že stěžovatelka jako zaměstnavatel A. M. byla správcem (citlivého) údaje o jejím rizikovém těhotenství a tento údaj neoprávněně zveřejnila, byly povinny zohlednit okolnosti zveřejnění údaje, a to zejména co do vyhodnocení, zda tyto představovaly okolnost polehčující či přitěžující. Správní orgány porušily zákon, pokud tuto esenciální okolnost spáchání správního deliktu, za který stěžovatelku postihovaly, nezohlednily při posouzení věci a zejména při stanovení výše sankce. Obdobné vyhodnocení skutkových okolností případu přitom Nejvyšší správní soud postrádal i ohledně postihu stěžovatelky za správní delikt v části týkající se zveřejnění údajů o vztahu A. M. a P. S. a jejich soužití ve společné domácnosti.

[24] Nejvyšší správní soud dodává, že uvedené závěry navazují na dosavadní judikaturu Nejvyššího správního soudu, který v rozsudku ze dne 25. 3. 2011, č. j. 2 As 21/2011 – 166, publikován pod č. 2416/2011 Sb. NSS, všechna zde uváděná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu dostupná z: <www.nssoud.cz>, judikoval, že „povinná mlčenlivost advokátů (§ 21 odst. 1 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii) je sama o sobě nevylučuje z působnosti zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů. Pokud jsou obsahem tiskového prohlášení osobní údaje, které (1) byly dostupné i z jiných zdrojů než z databáze, kterou advokát disponoval, (2) nepoživají zvláštní způsob ochrany a (3) důvod jejich zveřejnění není samoučelný, nýbrž spočívá výhradně v reakci na mediální zpochybnění korektnosti, případně dokonce zákonnosti činnosti advokáta a jeho klienta, nedochází ke zpracovávání osobních údajů způsobem, který neodpovídá stanovenému účelu ve smyslu § 45 odst. 1 písm. c) zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů.“ V odůvodnění rozsudku zdejší soud konstatoval, že „významným aspektem daného případu je motivace stěžovatele k vydání předmětného tiskového prohlášení. Z okolností případu je totiž zřejmé, že dané osobní údaje nebyly zveřejněny samoučelně, nýbrž v bezprostřední reakci na reportáž odvysílanou v České televizi a spojenou právě s osobou redaktorky F., již se tyto údaje týkaly. Stěžovatel, který zde hájil zájmy své a svého klienta, se tak na základě určitých faktických tvrzení pokusil zpochybnit obsah této reportáže.“ (...) „Jinak řečeno, je třeba odlišovat situace, kdy ke zveřejňování informací plynoucích ze soudních rozhodnutí dochází svévolně, jen např. z důvodu skandalizace jiné osoby, od případů legitimních, chráněných ústavně zaručenou svobodou projevu.“

[25] Tyto úvahy je nepochybně nutno vztáhnout i na projednávanou věc, neboť osobní údaje v tiskové zprávě ze dne 21. 4. 2009 nebyly žalobkyní poskytnuty samoučelně, nýbrž v reakci na mediální tvrzení ohledně nevhodného chování jejího pracovníka, vůči němuž žalobkyně pokládala za nutné se ohradit a vyslovené nařčení odmítnout.

[26] Na projednávanou věc je rovněž třeba aplikovat závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 6. 2010, č. j. 9 As 66/2009 – 46, v němž zdejší soud vyslovil, že „z odůvodnění rozhodnutí správního orgánu musí být seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl, jakými

pokračování

úvahami se řídil při hodnocení důkazů a jaké úvahy jej vedly k uložení sankce v konkrétní výši (§ 68 odst. 3 správního řádu z roku 2004).“ (srov. dále např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 7. 2009, č. j. 9 As 71/2008 – 109).

[27] Na posouzení věci nemohl nic změnit odkaz žalovaného na nutnost interpretovat zákon o ochraně osobních údajů v souladu se směrnicí č. 95/46/ES, k jejímuž provedení byl přijat, konkrétně skutečnost, že čl. 2 písm. b) této směrnice výslovně neobsahuje prvek systematickosti zpracování osobních údajů a ustanovení čl. 3 vztahuje její působnost na 1) zcela automatizované zpracování osobních údajů; 2) částečně automatizované zpracování osobních údajů; 3) neautomatizované zpracování osobních údajů, které jsou obsaženy v rejstříku nebo do něj mají být zařazeny. Tato ustanovení směrnice nemohou nic změnit na nedostatech odůvodnění, resp. dokazování správních orgánů v projednávané věci, v jejichž důsledku nezbylo než jejich rozhodnutí zrušit. Pro posouzení věci je stejně tak irelevantní odkaz žalovaného na závěry rozsudku ze dne 6. 11. 2003, věc C-101/01 *Bodil Lindqvist*, kterým Evropský soudní dvůr pod pojem zpracování osobních údajů podřadil identifikaci konkrétních osob na internetových stránkách, v daném případě osob činných v rámci farnosti (kolegů zřizovatelky stránek), a to včetně jména a lehce humornou formou prezentovaného popisu jejich funkcí a zálib, přičemž v několika případech byl zmíněn i rodinný stav, telefonní číslo a další informace a ohledně jedné kolegyně bylo uvedeno, že se zranila na noze a čerpá částečné volno z důvodu nemoci. Nebylo proto rovněž třeba zvažovat předložení předběžné otázky Soudnímu dvoru.

III.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[28] Na základě výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud po přezkoumání napadeného rozsudku Městského soudu v Praze a další spisové dokumentace k závěru, že byly naplněny tvrzené důvody pro podání kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s., aniž by bylo třeba aplikovat ustanovení § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. Kasační stížnost je proto důvodná a Nejvyšší správní soud podle § 110 odst. 1 s. ř. s. rozsudek městského soudu výrokem I. zrušil.

[29] Podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. „*zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu, a pokud již v řízení před krajským soudem byly pro takový postup důvody, současně se zrušením rozhodnutí krajského soudu může sám podle povahy věci rozhodnout o zrušení rozhodnutí správního orgánu nebo vyslovení jeho nicotnosti; ustanovení § 75, 76 a 78 se použijí přiměřeně.*“ Podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. „*soud zruší napadené rozhodnutí pro vady řízení bez jednání rozsudkem pro nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí.*“ Podle písm. c) téhož ustanovení „*soud zruší napadené rozhodnutí pro vady řízení bez jednání rozsudkem pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, mohlo-li mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.*“ Podle § 78 odst. 3, 4 s. ř. s. „*zrušuje-li soud rozhodnutí, podle okolností může zrušit i rozhodnutí správního orgánu nižšího stupně, které mu předcházelo. Zruší-li soud rozhodnutí, vysloví současně, že věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému.*“

[30] Vzhledem k tomu, že již v řízení před městským soudem byly pro takový postup důvody, současně se zrušením rozsudku městského soudu Nejvyšší správní soud výrokem

II. rozhodl o zrušení žalobou napadeného rozhodnutí předsedy žalovaného ze dne 22. 9. 2009, a sice podle § 76 odst. 1 písm. a) a c) s. ř. s., tedy pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí, resp. pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, které mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. S ohledem na povahu pochybení Nejvyšší správní soud zrušil rovněž předcházející rozhodnutí žalovaného jako správního orgánu prvního stupně ze dne 4. 8. 2009 a vyslovil, že se věc vrací k dalšímu řízení žalovanému.

[31] Podle § 78 odst. 5 s. ř. s. „*právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku nebo rozsudku vyslovujícím nicotnost, je v dalším řízení správní orgán vázán.*“ Na správních orgánech proto bude pokračovat v řízení a znovu posoudit odpovědnost žalobkyně za správní delikt, přičemž pokud bude výsledkem správního řízení nové rozhodnutí, jímž bude vysloveno, že žalobkyně spáchala předmětný správní delikt, bude úkolem správních orgánů řádně odůvodnit, a to případně i na základě odpovídajícího dokazování, za zveřejnění kterých údajů v tiskové zprávě je žalobkyně postihována a z jakých důvodů lze toto její jednání kvalifikovat jako správní delikt podle zákona o ochraně osobních údajů; v takovém případě žalovaná rovněž řádně posoudí okolnosti spáchání správního deliktu, a to včetně vyhodnocení okolností polehčujících a přitěžujících, jak bylo naznačeno výše.

[32] Podle § 110 odst. 3 s. ř. s. „*zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti. Rozhodl-li Nejvyšší správní soud současně o odmítnutí návrhu, zastavení řízení, o postoupení věci nebo způsobem podle odstavce 2, rozhodne i o nákladech řízení, které předcházelo zrušenému rozhodnutí krajského soudu.*“ Na Nejvyšším správním soudu proto bylo, aby rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti, jakož i o náhradě nákladů řízení, které předcházelo rozsudku městského soudu.

[33] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud výrokem III. ve smyslu ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. tak, že vzhledem k tomu, že žalovaný neměl ve věci úspěch a žalobkyni jako stěžovatelce žádné důvodně vynaložené náklady řízení nad rámec její běžné činnosti nevznikly, nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

[34] O náhradě nákladů řízení, které předcházelo zrušenému rozsudku městského soudu, rozhodl Nejvyšší správní soud výrokem IV. ve smyslu ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že vzhledem k tomu, že žalovaný neměl ve věci úspěch a žalobkyni žádné důvodně vynaložené náklady řízení nad rámec její běžné činnosti nevznikly, nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, které předcházelo rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 5. 2013, č. j. 9 Ca 367/2009 – 34.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. února 2014

pokračování

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu